

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ У ДОНЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА

ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ НМЦ ПТО У ДОНЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ У 2024 РОЦІ

Краматорськ - 2025

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА

про діяльність Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Донецькій області протягом 2024 року

I. Загальні положення

1.1. Директор Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Донецькій області – Гончаров Едуард Вячеславович, призначений на посаду Наказом Міністерства освіти і науки України від 22.10.2010 р. № 444-к за контрактом терміном на 5 років. Дію контракту продовжено до 14.10.2025 р. наказом МОН України від 12.10.2020 р. № 359-к.

1.2. Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Донецькій області (далі – Навчально-методичний центр) є підпорядкованим Міністерству освіти і науки України державним закладом у сфері освіти, що здійснює навчально-методичне та науково-методичне забезпечення закладів професійної освіти Донецької області незалежно від форм власності й підпорядкування; фінансується з Державного бюджету України. Науково-методичний супровід діяльності Навчально-методичного центру здійснюється Державною науковою установою «Інститут модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України. Скорочене найменування Навчально-методичного центру українською мовою: НМЦ ПТО у Донецькій області.

1.3. Головним завданням Навчально-методичного центру є навчально-методичне та науково-методичне забезпечення діяльності закладів професійної освіти Донецької області та методичний супровід впровадження в освітній процес досягнень науки, техніки, нових технологій, передового досвіду та інноваційних педагогічних технологій. **У 2024 році в межах окремих територій Донецької області продовжувалися активні бойові дії. Житлові комплекси та об'єкти цивільної інфраструктури прифронтових зон постійно потерпали від ворожих ракетно-бомбових ударів та артилерійських обстрілів. Зважаючи на ситуацію, одним з першочергових завдань для ЗП(ПТ)О Донецької області стало проведення їх переміщення в інші області України та організація навчання і праці для всіх учасників освітнього процесу в безпечних умовах. Станом на кінець року основна частина ЗП(ПТ)О завершила релокацію. Освітній процес в них відбувався в дистанційному та змішаному форматах. В реаліях сьогодення НМЦ ПТО у Донецькій області продовжує роботу над заміною шаблонних освітніх моделей новими, нестандартними, творчими, прогресивними й водночас дієвими та адаптованими до складних умов воєнного часу.**

1.4. Навчально-методичний центр у своїй діяльності керується Конституцією України, законодавством України про освіту, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, Положенням про навчально-методичний (науково-методичний) центр (кабінет) професійно-технічної освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 27.06.2013 р. № 856, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, що є його засновником, Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України, місцевого органу управління професійною (професійно-технічною) освітою, іншими нормативно-правовими актами, а також Статутом.

1.5. Статут Навчально-методичного центру розроблено відповідно до вимог законодавчих і нормативно-правових актів, зазначених у пункті 1.4 розділу 1 Статуту та вимог Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, Земельного кодексу України, Податкового кодексу України, Бюджетного кодексу України, Кодексу законів про працю України, інших нормативно-правових актів і прийнятий на загальних зборах колективу Навчально-методичного центру. Трудові відносини в Навчально-методичному центрі визначаються законодавством України, правилами внутрішнього розпорядку та Статутом.

1.1 Організація роботи НМЦ ПТО у Донецькій області

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ У ДОНЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

СТРУКТУРА

1.2 Навчально-методичний центр ПТО у Донецькій області у 2024 році працював за наступними пріоритетами:

1. Осучаснення функцій та змісту діяльності закладів професійної (професійно-технічної) освіти на основі вимог нових законів України, Указів Президента та нормативних документів.
 2. Участь у розробці та апробації державних освітніх стандартів (ДОС) базованих на рівнях професійних компетенцій.
 3. Впровадження та ефективне використання інформаційно-комунікаційних технологій педагогами ЗП(ПТ)О, широке впровадження їх в управлінській роботі, методичному супроводі.
 4. Підвищення цифрової компетентності педагогів ЗП(ПТ)О через проведення тренінгових занять.
 5. Інформаційне консультування та методичний супровід здійснення дистанційного/змішаного навчання через проведення майстер-класів, вебінарів та впровадження сучасних форм підвищення професійного рівня педагогів ЗП(ПТ)О.
 6. Інтеграція професійної освіти з наукою, іншими сферами освіти, участь в експериментально-дослідницькій роботі тощо.
 7. Організаційне забезпечення та методичний супровід доступної та якісної професійної освіти молоді через орієнтованість П(ПТ)О на потребу та економічні виклики ринку праці.
 8. Продовження впровадження моделі виховної роботи з акцентами на виховання громадянина-патріота, формування в нього активної життєвої позиції.
 9. Забезпечення принципу безперервної освіти та підвищення кваліфікації педагогів ЗП(ПТ)О через систему масових методичних заходів: конференцій, шкіл передового педагогічного досвіду (далі – ШППД), творчих лабораторій, семінарів, вебінарів, конкурсів тощо, надання адресної методичної допомоги.
 10. Поширення педагогічного досвіду задля стимулювання творчого, інтелектуального, духовного розвитку та задоволення потреби в професійній самореалізації педагогічних працівників.
 11. Методичний супровід атестації та ліцензування ЗП(ПТ)О I-II рівня акредитації різних форм власності і підпорядкування.
- Важливу роль у забезпеченні реформування освіти продовжує відігравати модернізація навчально-методичної роботи в системі професійної освіти шляхом упровадження сучасних навчально-виробничих, навчально-виховних, управлінських технологій, стимулювання професійного зростання педагогічних кадрів системи закладів професійної (професійно-технічної) освіти, підвищення їхньої професійної майстерності, зокрема, через активізацію співпраці закладів професійної (професійно-технічної) освіти з ЗП(ПТ)О-партнерами, роботодавцями та соціальними партнерами.

Робота НМЦ ПТО у Донецькій області у 2024 році здійснювалася за принципами інноваційності, гнучкості, наступності та взаємозв'язку всіх ланок навчально-методичної діяльності. Визначені орієнтири реалізовувались на основі системи базових цінностей: професіоналізму, практико зорієнтованої наукової діяльності, співробітництва і партнерських стосунків з ЗП(ПТ)О, ЗВО, підприємствами, державними та науковими установами, соціальними службами та міжнародними організаціями.

НМЦ ПТО у Донецькій області забезпечував методичний супровід ЗП(ПТ)О області за напрямками професійної й загальноосвітньої підготовки молодого покоління робітничих кадрів, реалізуючи методичну проблему: «Ефективне забезпечення науково-методичного супроводу професійної діяльності педагогічних працівників через впровадження в освітній і навчально-виробничий процес сучасних виробничих, педагогічних, інформаційно-комунікаційних технологій».

Основною формою методичної роботи на обласному рівні є методичні секції, засідання яких проводяться профільними методистами Центру:

1. Кабінет професійної підготовки об'єднує роботу методичних секцій педагогічних працівників ЗП(ПТ)О за професіями та відповідними напрямками підготовки кваліфікованих робітників. Пріоритетними напрямками діяльності кабінету є:

- організація роботи з розробки, апробації та впровадження ДОС на основі компетенцій;
- методичне забезпечення проведення атестації та ліцензування ЗП(ПТ)О;
- поширення експериментальної діяльності в напрямку створення нових форм і методів професійної підготовки;
- сприяння створенню і використанню гнучких інформаційно-комунікативних технологій в освітньому процесі;
- створення позитивного іміджу педагога професійної (професійно-технічної) освіти;
- методичний супровід упровадження елементів дуальної форми підготовки кваліфікованих робітників.

2. Кабінет загальноосвітньої підготовки об'єднує роботу секцій природничо-математичної, гуманітарної підготовки, фізичного виховання та Захисту України. Пріоритетними напрямками діяльності кабінету є:

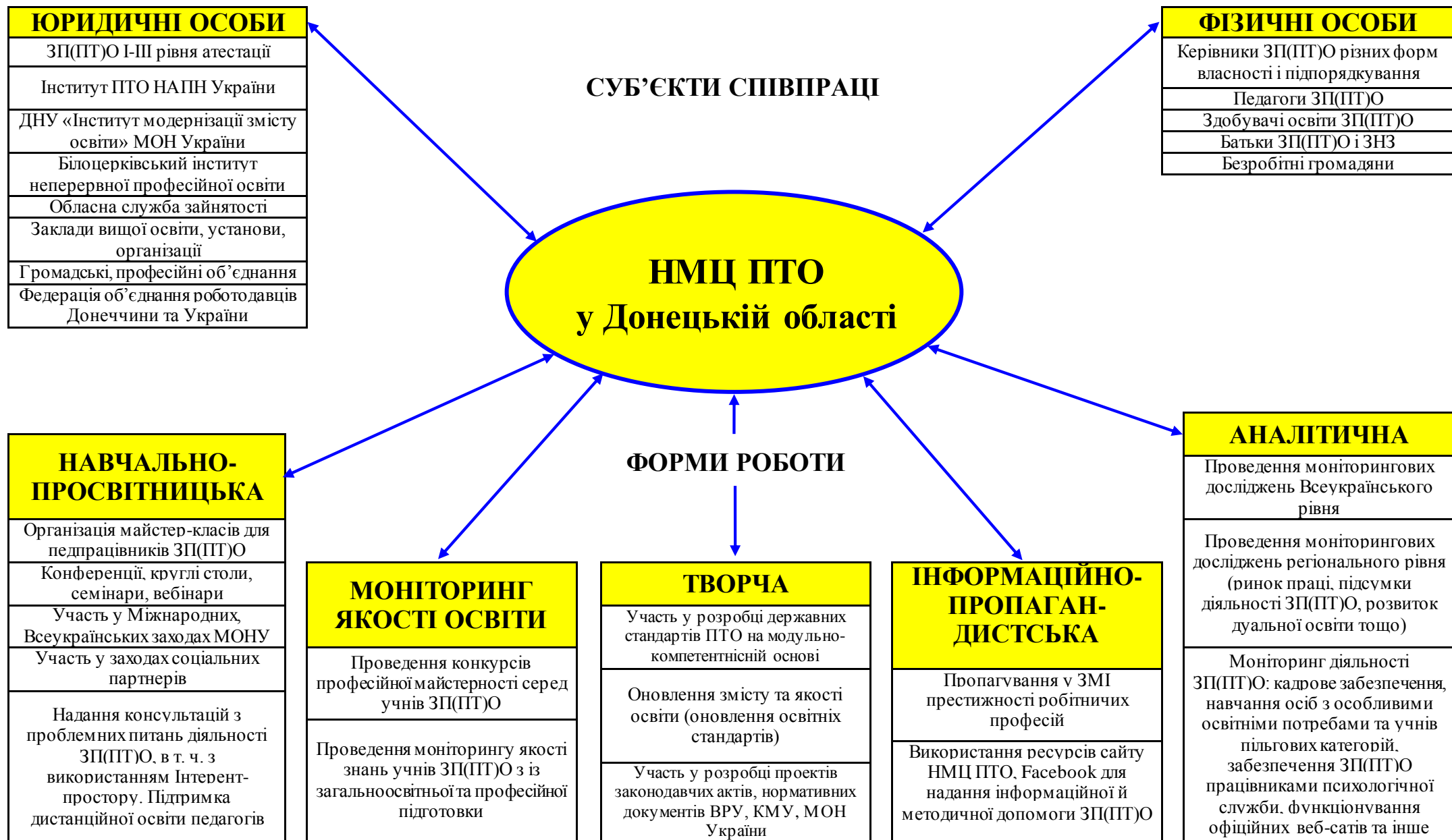
- інформаційно-методичне забезпечення викладання загальноосвітніх дисциплін у ЗП(ПТ)О;
- впровадження у викладання загальноосвітніх дисциплін інформаційно-комунікаційних технологій;
- методичний супровід підготовки учнів ЗП(ПТ)О до ЗНО/НМТ та моніторинг результатів ЗНО/НМТ;
- організація спільної роботи НМЦ ПТО у Донецькій області з Донецьким регіональним центром оцінювання якості освіти;
- організація пошукових досліджень з проблеми моніторингу якості STEM освіти у ЗП(ПТ)О області;
- моніторинг якості мовної освіти та читацької грамотності учнів ЗП(ПТ)О області за міжнародною програмою дослідження якості освіти PISA (читацька грамотність підлітків) у межах виконання урядової Стратегії розвитку читання до 2032 року;
- організаційно-методичний супровід I-III етапів Міжнародних, Всеукраїнських, обласних учнівських конкурсів та конкурсів фахової майстерності викладачів.

3. Кабінет виховної та інформаційної роботи здійснює методичний супровід виховної роботи в ЗП(ПТ)О та інформаційної роботи НМЦ ПТО у Донецькій області. Пріоритетними напрямками діяльності кабінету є:

- забезпечення керівних, педагогічних працівників ЗП(ПТ)О різними формами підвищення кваліфікації та стажування;
- проведення моніторингу системи оцінки рівня професійної компетентності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О;
- методичний супровід та інформаційно-консультативна підтримка роботи працівників психологічної служби ЗП(ПТ)О;
- проведення моніторингу різних напрямків діяльності ЗП(ПТ)О за завданням МОН та в співпраці з ДОН і ЗВО України;
- проведення моніторингу системи оцінки (атестації) рівня професійної діяльності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О;
- методичний супровід та моніторинг виховної роботи в ЗП(ПТ)О;
- розв'язання проблеми збереження виховного впливу на здобувачів освіти ЗП(ПТ)О в умовах дистанційного навчання;
- надання методичної допомоги бібліотечним працівникам ЗП(ПТ)О

Вищевказані напрямки діяльності Центру забезпечують підвищення якості науково-методичного рівня керівних та педагогічних кадрів ЗП(ПТ)О області для підготовки кваліфікованих, конкурентоспроможних робітників.

НАПРЯМКИ ТА ФОРМИ МЕТОДИЧНОГО ВПЛИВУ НМЦ ПТО У ДОНЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ НА НАВЧАЛЬНО-ВИРОБНИЧИЙ І ОСВІТНІЙ ПРОЦЕСИ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

II. Оновлення змісту та якості П(ПТ)О відповідно до потреб ринку праці

Важливим напрямком роботи регіональної методичної служби професійної освіти є створення, оновлення та впровадження Державних освітніх стандартів (далі – ДОС).

У 2024 році Міністерством освіти і науки України було затверджено державні освітні стандарти, які були розроблені обласною робочою групою під керівництвом НМЦ ПТО у Донецькій області з професій:

- «Електромонтажник силових мереж та електроустаткування»,
- «Електромонтер з обслуговування електроустаткування електростанцій»,
- «Електромонтер з ремонту повітряних ліній електропередачі».

Протягом 2024 року Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Донецькій області брав участь в роботі міжобласних творчих груп та здійснював організаційно-методичний супровід розроблення проєктів ДОС за професіями:

- «Слюсар із складання металевих конструкцій»,
- «Оператор верстатів з програмним керуванням».

Розроблені нові орієнтовні освітні програми розглянуті та схвалені навчально-методичною радою Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Донецькій області та рекомендовані до використання в освітньому процесі педагогічним колективам ЗП(ПТ)О.

У 2024 році під керівництвом Центру діяли обласні робочі та творчі групи педагогічних працівників професійної підготовки:

- з розробки посібника з предмета «Технологія приготування їжі з основами товарознавства» для підготовки кваліфікованих робітників з професії «Кухар»;
- з підготовки пропозицій до орієнтовних переліків обладнання для НППЦ за галузевим спрямуванням «Автомобільний транспорт»;
- з питань опрацювання проєкту професійного стандарту з професії «Водій автотранспортних засобів»;
- з питань опрацювання нового ДОС з професії «Кухар закладу освіти»;
- з обговорення проєкту професійного стандарту з професії «Бібліотекар».

У 2024 році під керівництвом Центру діяли обласні робочі групи педагогічних працівників загальноосвітньої підготовки:

- з питань обговорення та опрацювання Державного стандарту профільної середньої освіти (затверджений постановою КМУ від 25.07.2024 р. № 851), окреслені деякі його елементи щодо поступового застосування в освітньому процесі;
- з питань обговорення та опрацювання Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ МОНУ від 29.08.2024 р. № 1225).

На виконання Плану заходів на 2023-2024 роки з реалізації Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, було створено робочу групу, до складу якої увійшли керівники директорату професійної освіти МОНУ, представники Національної академії педагогічних наук України, НМЦ (НМК) ПТО, ЗП(ПТ)О. Донецьку область в робочій групі представляла заступник директора НМЦ ПТО у Донецькій області.

На початку роботи учасників групи ознайомили з результатами українсько-фінського співробітництва в рамках проєкту «Зміцнення інклюзивної П(ПТ)О в Україні та надання підтримки Міністерству освіти і науки України» (жовтень – грудень 2023 р.).

Були обговорені актуальні та проблемні питання сучасної інклюзивної професійної освіти та визначені основні напрямки спільної роботи. Результатом роботи групи став проєкт дорожньої карти розвитку професійної (професійно-технічної) освіти для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

III. Співпраця із закладами професійної (професійно-технічної) освіти

3.1 Організаційно-методичний супровід освітнього процесу в ЗП(ПТ)О області

Методичний супровід впровадження дуальної форми освіти

На виконання наказу МОН України «Про затвердження Положення про дуальну форму здобуття професійної (професійно-технічної) освіти» від 12.12.2019 р. № 1551, розпорядження КМУ від 19.09.2018 р. № 660-р «Про схвалення Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти», наказу департаменту освіти і науки Донецької облдержадміністрації від 25.07.2017 р. № 326 «Про організацію роботи з упровадження елементів дуальної форми навчання» та наказу НМЦ ПТО у Донецькій області від 29.07.2017 р. № 267 «Про забезпечення методичного супроводу впровадження елементів дуальної форми навчання в ПТНЗ Донецької області» у Донецькій області ведуть підготовку за дуальною формою освіти 3 (три) закладів професійної освіти уклали угоди з 15 підприємствами та продовжили навчання здобувачів освіти з упровадженням елементів дуальної форми навчання з 8 професій за галузями: машинобудування, металургія, електротехнічне виробництво, -сфера обслуговування.

Частка працевлаштованих випускників, що здобували освіту за дуальною формою, зокрема працевлаштовані на базових підприємствах 2023/2024 н. р. – 40 %. Але, більшість підприємств області призупинили виробничу діяльність у зв'язку з тим, що знаходиться на території активних бойових дій.

Враховуючи умови воєнного стану, а також те, що на території області тривають активні бойові дії та частина населених пунктів окупована, ситуація на регіональному ринку праці області з початком російської агресії погіршилася.

Більшість підприємств замовників робітничих кадрів перемістили виробничі потужності в інші області з підконтрольної території регіону, перереєструвались та сплачують податки за місцем реєстрації.

Інформаційно-методичний супровід діяльності Навчально-практичних центрів на базі ЗП(ПТ)О

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України, протягом 2024 року створено 2 навчально-практичні центри сучасної професійної освіти: «Ремонт і технічне обслуговування електричного устаткування» на базі ДНЗ «Бахмутський центр ПТО»; «Монтажник санітарно-технічних систем і устаткування» на базі ДНЗ «Краматорське ВПТКУ».

На сьогодні в 4-х ЗП(ПТ)О діють 7 навчально-практичних центрів, відкритих за кошти держбюджету. В них працюють досвідчені педагогічні працівники, які мають відповідну освіту до напрямку діяльності Центру та досягнення в підготовці кваліфікованих робітників.

Здійснюючи фінансово-господарську діяльність, НПЦ виконують замовлення від юридичних і фізичних осіб на виконання певних робіт та виготовлення певної продукції. Пріоритетними залишаються питання щодо проведення організаційних заходів, укріплення матеріально-технічної бази, вдосконалення і оновлення навчально-методичного забезпечення, кадрового та фінансово-господарського забезпечення НПЦ.

Назва ЗП(ПТ)О		Назва НПЦ		Рік
1	ДНЗ «Бахмутський центр ПТО»	1	НПЦ «Швачка. Кравець. Закрійник»	2017
		2	НПЦ «Ремонт і технічне обслуговування електричного устаткування»	2024
2	ДПТНЗ «Краматорський центр професійно-технічної освіти»	3	НПЦ «Електрозварник ручного зварювання. Електрозварник на автоматичних та напівавтоматичних зварювальних машинах. Зварник. Електрогазозварник»	2019
3	Краматорське вище професійне училище	4	НПЦ матеріалобробних технологій	2019
		5	НПЦ сучасних транспортних технологій	2020
		6	НПЦ харчових технологій	2021
4	ДНЗ «Краматорське вище професійне торгово-кулінарне училище»	7	НПЦ «Монтажник санітарно-технічних систем і устаткування»	2024

Методичний супровід дослідно-експериментальної роботи

Протягом 2024 року Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Донецькій області здійснював організаційно-методичний супровід дослідно-експериментальної роботи в ЗП(ПТ)О «Впровадження елементів міжнародного дослідження якості освіти PISA» на виконання урядової Стратегії розвитку читання до 2032 року».

Проведено анкетування учнів, моніторинг читацької грамотності. Результати розглянуті на трьох засіданнях Круглого столу «Читання як життєва стратегія» в межах року європейських навичок <http://surl.li/tpzop> та <http://surl.li/ezrdtf>

Методичний супровід виховної роботи

Методичний супровід виховної роботи у 2024 році полягав у забезпеченні реалізації в ЗП(ПТ)О Донецької області ефективної системи виховання, мета якої – сформувати громадянина, патріота, інтелектуальну та фізично розвинену, духовно і морально зрілу особистість, готову протистояти соціальним впливам, справлятися з особистими проблемами, творити себе й навколишній світ.

Серед виховних напрямів сьогодні найбільш актуальними виступають національно-патріотичне, громадянське, духовно-моральне виховання як стрижневі, основоположні, що відповідають як нагальним вимогам і викликам сучасності, так і закладають підвалини для формування свідомості нинішніх і прийдешніх поколінь.

У 2024 році НМЦ ПТО у Донецькій області:

- розв'язував проблему збереження виховного впливу на здобувачів освіти ЗП(ПТ)О в умовах дистанційного навчання;
- сприяв розвитку й ефективному функціонуванню виховних систем ЗП(ПТ)О;
- сприяв активному включенню у виховний процес суспільних організацій, причетних до виховання учнівської молоді, координував співпрацю з ними;
- сприяв становленню й розвитку органів учнівського самоврядування, молодіжних громадських організацій та об'єднань;
- надавав консультативну та методичну допомогу з організації і проведенні в ЗП(ПТ)О області позаурочних виховних заходів;
- здійснював моніторинг забезпеченості ЗПО учнівськими гуртожитками та працівниками соціально-психологічної служби;
- проводив моніторинг стану злочинності і правопорушень серед учнів ЗП(ПТ)О та рівня профілактики негативних явищ;
- удосконалював систему навчально-методичної роботи з педагогічними та керівними кадрами ЗПО з питань освітнього менеджменту й виховання;
- залучав педагогічних працівників до впровадження інноваційних технологій, забезпечуючи їх участь у різних конкурсах, обласних та Всеукраїнських виховних заходах;
- надавав методичну допомогу ЗП(ПТ)О з питань планування роботи інформаційно-бібліотечних центрів, оформлення бібліотечної документації.

Протягом квітня-травня з метою вивчення ефективності діяльності, розробки стратегій для підвищення якості надання бібліотечних послуг онлайн та в рамках підготовки до проведення обласного вебінару здійснювався моніторинг організації онлайн роботи бібліотечних працівників в закладах професійної (професійно-технічної) освіти Донецької області.

У травні проведено онлайн засідання обласної методичної секції бібліотечних працівників на тему: «Сучасний підхід до дистанційної роботи бібліотекаря закладу професійної освіти». Основна увага спікерів була зосереджена на визначенні ефективних стратегій та інструментів, які можуть допомогти бібліотечним працівникам ефективно управляти ресурсами, забезпечувати доступ до навчальних матеріалів і підтримувати освітній процес в умовах дистанційної роботи.

У травні заклади П(ПТ)О Донеччини приєдналися до віртуального челенджу, ініційованого НМЦ ПТО у Донецькій області, що став свідченням творчості, єдності та натхнення учнівської молоді у прагненні до європейської інтеграції. Створивши відеопрезентацію «Разом до Європи: єдність через різноманіття!», учасники через мистецтво відео відобразили їхнє бачення миру, толерантності, різноманітності та співпраці. Надано 13 робіт з 8 ЗП(ПТ)О області.

У вересні з метою популяризації здорового способу життя серед учнівської молоді, підвищення обізнаності про важливість фізичної активності, зміцнення соціальних зв'язків між здобувачами освіти, збереження культурних традицій, пов'язаних з фізичною культурою та спортом організовано та проведено обласний віртуальний марафон до Дня фізкультури та спорту в Україні: «Здорова нація – гордість країни!». Було представлено 16 робіт з 10 ЗП(ПТ)О області.

У жовтні Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Донецькій області до Дня захисників та захисниць України організував проведення обласного патріотичного онлайн-флешмобу «Від серця до серця: вітання та вдячність захисникам та захисницям України!». Профтехосвітянська спільнота Донеччини вкотре продемонструвала свою єдність та патріотизм, долучившись до цієї події, яка стала виявом глибокої поваги та вдячності всім тим, хто сьогодні захищає нашу країну від російської агресії, забезпечуючи мир і безпеку кожного з нас. Представлено 16 робіт з 12 ЗП(ПТ)О області.

У жовтні відбулось об'єднане онлайн засідання обласних методичних секцій заступників директора з навчально-виховної роботи, працівників психологічної служби та бібліотечних працівників за темою: «Репрезентація наративів захисників та захисниць України: стратегії ЗП(ПТ)О Донецької області у виховному вимірі», в ході якого учасники мали змогу ознайомитись зі змінами в системі ЗП(ПТ)О Донецької області, визначитись з планом роботи секцій на 2024-2025 навчальний рік.

Спікери, бібліотечні працівники ЗП(ПТ)О Донецької області, поділились власним досвідом та запропонували свої підходи до створення контент-стратегій, що допоможуть бібліотекам активно залучати учнівську молодь до вивчення історії, сприяючи формуванню у них глибшого розуміння та поваги до тих, хто захищає країну. Крім того, була підкреслена важливість створення цифрових бібліотек та онлайн-ресурсів, які б надавали доступ до матеріалів про захисників і захисниць України.

У грудні до Міжнародного дня волонтера Навчально-методичним центром професійно-технічної освіти у Донецькій області було проведено обласну віртуальну фотовиставку «Світло волонтерства крізь об'єктив». Цей захід набув особливого значення в умовах сьогодення, адже в Україні волонтерство стало символом єдності, незламності та підтримки, яка так необхідна у ці важкі часи. На фотовиставці представлені роботи, які передають силу та велич волонтерського руху в Україні. Кожна світлина — це щира історія людей, які віддано допомагають там, де це найбільш потрібно. Від важливих моментів підготовки гуманітарної допомоги до зворушливих кадрів підтримки родин — усі ці образи показують, наскільки важливим є внесок кожного волонтера у нашу спільну перемогу. Надано 34 фотороботи з 8 ЗП(ПТ)О.

В умовах воєнної агресії російської федерації в Україні національно-патріотичне виховання є одним із пріоритетних напрямів діяльності держави та суспільства. НМЦ ПТО у Донецькій області всебічно сприяє підвищенню свідомості всіх учасників освітнього процесу на основі суспільно державних цінностей та формуванню у здобувачів освіти патріотизму, соціальної активності та відповідальності, готовності до виконання обов'язку із захисту територіальної цілісності України.

3.2 Робота з керівними та педагогічними кадрами

3.2.1 Методичний супровід підвищення кваліфікації та атестації

Попри військові дії, які продовжувалися у 2024 році в Донецькій області, на відсутність електрики, Інтернету, складнощі з комп'ютерним обладнанням, педагоги ЗП(ПТ)О області продуктивно виконували план підвищення кваліфікації.

Держава докладала багато зусиль до того, щоб педагоги могли самовдосконалюватись. Причому здебільшого це можливо було зробити безплатно. Минулого року за кошти державного бюджету пройшли курси підвищення кваліфікації в Центральному інституті післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України в дистанційному режимі 21 особа керівних та педагогічних працівників ЗП(ПТ)О: 4 заступники директора; 4 методисти, 13 педпрацівників опанували сучасною інформацією на тематичних курсах. Серед слухачів курсів був директор НМЦ ПТО у Донецькій області та 3 методисти Центру.

Багато років Навчально-методичний центр ПТО у Донецькій області співпрацює з Білоцерківським інститутом неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. За останні роки інститут прийняв на курси 235 педагогів із ЗП(ПТ)О області.

Стан організації та проведення атестації педпрацівників ЗП(ПТ)О у березні 2024 р.

У 2024 році на базі БІНПО за дистанційною формою навчання пройшли курси підвищення кваліфікації (психолого-педагогічна та методична підготовки) 61 педагогічний працівник, з них – 28 викладачів професійно-теоретичної підготовки, 33 майстра виробничого навчання ЗП(ПТ)О області.

Протягом року 44 педагогічних працівника ЗП(ПТ)О Донецької області пройшли стажування. З них на базі навчально-практичних центрів галузевого спрямування закладів П(ПТ)О України – 20 і на виробництві за місцем проживання – 24.

Відповідно до вимог Положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 09.09.2022 р. № 805, атестація педагогічних працівників ЗП(ПТ)О Донецької області здійснювали комісії I рівня. 127 педагогічних працівників, що складає майже 19 % від загальної кількості педагогів області, атестувалися у березні 2024 року. Впродовж року до НМЦ ПТО надходили запити від закладів професійної освіти області щодо питань атестації, на які були надані роз'яснення, відповіді на питання та методична допомога в підготовці атестаційних документів.

У 2024 році в комісії I рівня атестувалося 99 педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти на присвоєння чи відповідність раніше присвоєних кваліфікаційних категорій, тарифних розрядів. У розрізі категорій педагогічних працівників пройшли атестацію: 81 викладач, в тому числі 51 викладач загальноосвітніх дисциплін та 30 викладачів професійно-теоретичної підготовки; 18 майстрів виробничого навчання.

До атестаційної комісії департаменту освіти і науки Донецької ОДА, яка, відповідно до нового Положення про атестацію педагогічних працівників, розглядала питання атестації керівників закладів освіти та педагогів, колективи яких мають менше ніж 15 педагогічних працівників у своєму складі, звернулися для атестації на відповідність займаній посаді 2 директори та 5 ЗП(ПТ)О.

В наступному році буде продовжуватися консультування керівників, методистів та педагогічних працівників ЗП(ПТ)О області щодо норм нового Положення про атестацію педагогічних працівників, надаватися методична допомога в питаннях організації та проведення атестації комісіями I рівня.

3.2.2 Підвищення рівня професійної компетентності педагогічних працівників

У сучасному світі освітня галузь зазнає значних змін, зумовлених розвитком інформаційних технологій, що вимагає від педагогів не лише оновлення знань і навичок, але й формування нових цифрових компетентностей. Ці компетентності стають ключовими для сучасного педагога, який прагне не просто інтегрувати цифрові засоби в освітній процес, але й створювати ефективне освітнє середовище, здатне мотивувати та залучати здобувачів освіти.

Сучасний викладач, майстер виробничого навчання закладу П(ПТ)О повинен досконало володіти новітніми інформаційно-комунікаційними технологіями, користуватися Інтернетом, добре орієнтуватися серед освітніх порталів, інших інформаційних ресурсів навчального призначення. Інформаційна освіченість, таким чином, стає важливим компонентом професійної компетентності кожного педагогічного працівника професійної (професійно-технічної) освіти.

В 2024 році методистом НМЦ ПТО у Донецькій області було розроблено авторський мультимедійний навчальний комплекс «Цифрові інструменти як засіб розвитку інформаційних компетентностей сучасних педагогів закладів П(ПТ)О». У теоретичному розділі розглянуто ключові концепції та визначення, що становлять основу для розуміння значення цифрових інструментів у формуванні інформаційних компетентностей сучасного педагога. Практична частина представляє цифрову платформу «ABC DIGITAL STUDIO», яка охоплює широкий спектр потреб сучасного педагога: інтерактивні дошки, освітні ігри, мультимедійні презентації інше. Збірник призначено педагогічним працівникам ЗП(ПТ)О та всім, хто цікавиться можливостями вдосконалення власної цифрової компетентності. Його розглянуто та схвалено Навчально-методичною радою НМЦ ПТО у Донецькій області (протокол № 5 від «11» листопада 2024 року).

Протягом 2024 року методисти Центру продовжили впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в освітній процес ЗП(ПТ)О та провели онлайн-тренінги:

- № 1 «Canva – онлайн інструмент графічного дизайну»,
- № 2 «Майстерка. Дидактичні ігри на уроках: Quizalize – сервіс для створення вікторин»,
- № 3 «Робота з відеоредактором Clipchamp»,
- № 4 «Чат GPT – потужний інструмент зі штучним інтелектом для полегшення роботи викладача»,
- № 5 «Майстерка. Дидактичні ігри на уроках: сервіс дидактичних ігор Lumio»,
- № 6 «Особливості використання платформи «Classtime» на уроках»,
- № 7 «Інтерактивний робочий аркуш. Робота у застосунку Wizer.me»,
- № 8 «Цифрові інструменти Google для освіти»,
- № 9 «Використання онлайн-дошки Classroomscreen у синхронному режимі»,
- №10 «Налаштування ефектів анімації в презентації PowerPoint»,
- засідання обласної школи е-навчання «Цифрова компетентність педагога», «Робота онлайн-дошок CleverMaths та Excalidraw»,
- семінар-практикум «Інтерактивні методи навчання: переваги та практичне використання в освітньому процесі»,
- семінар-практикум «Організація контролю знань здобувачів освіти в умовах дистанційного навчання»,
- семінар-практикум «Інфомедійна грамотність як важливий чинник формування національної стійкості у протистоянні загрозам інформаційної війни»,
- семінар-практикум «Простір освітніх лайфхаків у професійно-практичній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників»,
- семінар-практикум «Імерсивні технології при дистанційній освіті. Практики впровадження»,
- освітній практикум «Формуємо ключові компетентності викладача»,
- освітній практикум «Професійне зростання педагога: нові можливості та інструменти»,
- освітній практикум «Педагогічна кухня» викладачів гуманітарних предметів.

В рамках співпраці з організаціями, які сприяють розвитку мовленнєвої компетентності всіх свідомих українців, педагоги ЗП(ПТ)О Донеччини взяли участь у чотирьох заняттях розмовного клубу від Всеукраїнського руху «Єдині», організованого Навчально-методичним центром професійно-технічної освіти у Донецькій області.

Протягом року відбувалося наповнення сучасними методичними і дидактичними матеріалами контенту електронного ресурсу «Методичний портал напрямку підготовки «Будівництво і архітектура». Освітній ресурс є постійним, відкритим та безплатним. На сторінках порталу педагоги діляться власним досвідом впровадження та використання на уроках професійної підготовки цифрових технологій навчання. Матеріали, розміщені на сторінках ресурсу, є авторськими, вони розроблені викладачами спеціальних дисциплін та майстрами виробничого навчання Донеччини за напрямком підготовки.

3.2.3 Організація та проведення масових методичних заходів

Протягом 2024 року НМЦ ПТО у Донецькій області організував та провів масові методичні заходи всеукраїнського рівня:

- дводенний Всеукраїнський вебінар «Виховний простір сучасного ЗП(ПТ)О: калейдоскоп педагогічних ідей»,
- всеукраїнський практичний вебінар «Вдосконалення мовленнєвої компетентності педагогів ЗП(ПТ)О: сучасні виклики та їх подолання» (укладено Збірник матеріалів вебінару, який було розглянуто та схвалено Навчально-методичною радою НМЦ ПТО у Донецькій області (протокол № 3 від «13» червня 2024 року),
- міжрегіональний вебінар «Заклади професійної (професійно-технічної) освіти у війні: втрати й здобутий досвід релокації».

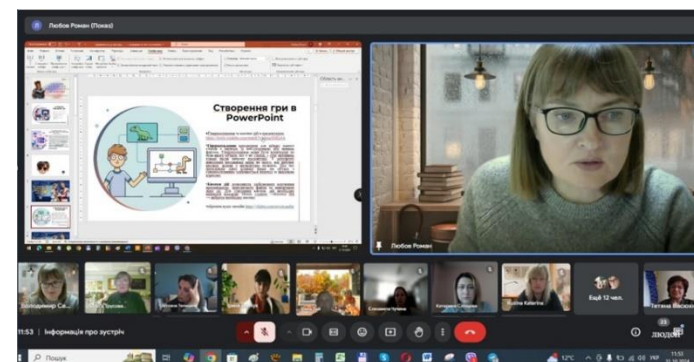
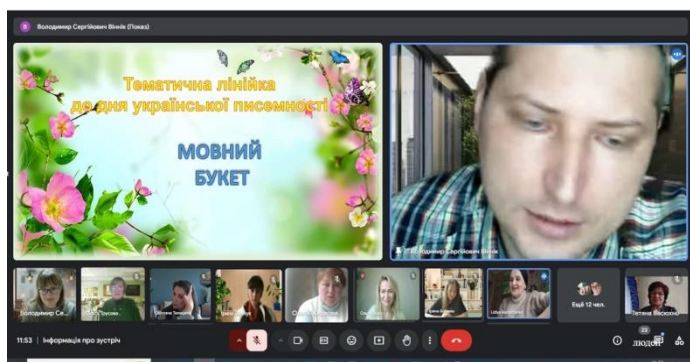
З метою вивчення, впровадження, розповсюдження передового педагогічного досвіду та позитивних педагогічних практик протягом року методистами Центру було проведено:

- засідання ШППД викладачів фізики «Проведення лабораторного практикуму з фізики в умовах дистанційного навчання»,
- засідання ШППД викладачів філологів «Психолого-педагогічні аспекти сучасного уроку»,
- засідання ШППД викладачів суспільних дисциплін «Інструменти для інтерактивних та ефективних уроків»,
- засідання ШППД «Формування професійної компетентності та професійної майстерності сучасного педагога зварювального виробництва»,
- засідання ШППД «Впровадження освітніх інновацій у професійну підготовку робітничих кадрів залізничного транспорту»,
- засідання ШППД «Впровадження сучасних виробничих технологій на уроках виробничого навчання при підготовці трактористів-машиністів сільськогосподарського виробництва»,
- педагогічна майстерня «Кращі практики професійної підготовки кваліфікованих робітників ЗП(ПТ)О машинобудівного, гірничого, електротехнічного профілю в умовах релокації та змішаного навчання»,
- естафета обміну досвідом серед педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти та закладів фахової передвищої освіти «Цифрові інструменти педагога: як створити сучасний урок професійної підготовки».

З метою здійснення організаційно-методичного супроводу ЗП(ПТ)О методистами Центру проведені:

- засідання обласної МС «Сучасні підходи до організації освітнього процесу підготовки кваліфікованих робітників будівельної галузі»,

- засідання обласної МС педпрацівників ЗП(ПТ)О гірничого профілю «Особливості проведення Державної кваліфікаційної атестації в умовах воєнного стану»,
- засідання обласної МС бібліотечних працівників на тему: «Сучасний підхід до дистанційної роботи бібліотекаря закладу професійної освіти»,
- вебінар «Організація та проведення заходів змагальницького характеру серед здобувачів освіти ЗП(ПТ)О»,
- вебінар «Порядок підготовки, організації та проведення ДКА в умовах сьогодення»,
- круглий стіл «Освіта дорослих: виклики та перспективи»,
- круглий стіл «Сучасні підходи до охорони праці – теорія та практика»,
- круглий стіл «Читання як життєва стратегія» Цифровізація дидактичного матеріалу – допомога чи завада у виробленні звички в учнів-підлітків читати (на шляху впровадження урядової Стратегії розвитку читання до 2032 року),
- панорама творчості серед педпрацівників за напрямками «Будівництво та архітектура», «Виробництво кераміки», з професії «Живописець» за темою: «Розвиток і удосконалення професійних компетентностей сучасного педагога професійної підготовки».

3.2.4 Організація та методичний супровід заходів змагальницького характеру та масових Інтернет заходів

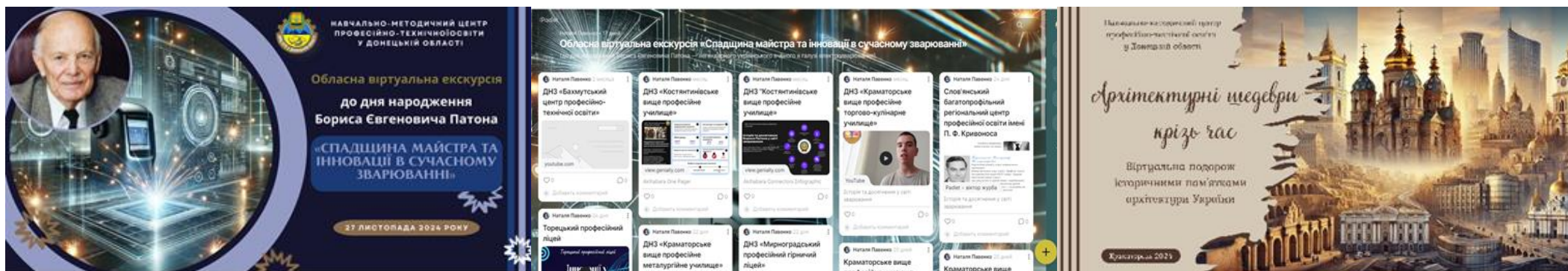
Протягом 2024 року НМЦ ПТО у Донецькій області провів масові Інтернет заходи :

- флешмоб, літературний вернісаж «Вечір Різдва Василів» до днів народження видатних поетів епохи відродження,
- челендж учнівських творчих робіт «А все-таки вона крутиться!» до 460 років з дня народження Галілео Галілея,
- віртуальний челендж «Разом до Європи: єдність через різноманіття!»,
- відеочелендж для здобувачів освіти напрямку підготовки «Зварювальне виробництво» «Моя професія – моє майбутнє!»,
- віртуальний челендж «Єдність через різноманіття!»,
- віртуальний марафон до Дня фізкультури та спорту в Україні: «Здорова нація – гордість країни!»,
- флешмоб «Перемагає той, хто пам'ятає» до 10-ої річниці Іловайської трагедії,
- патріотичний онлайн флешмоб «Від серця до серця: вітання та вдячність захисникам та захисницям України»,
- кулінарний челендж «Традиції в кожній страві» до Міжнародного дня кухаря,

- історичний хакатон «Автомобільні технології: минуле та майбутнє» до Дня автомобіліста і дорожника України,
- флешмоб «Українська мова – генетичний код нації» до Дня української писемності та мови,
- віртуальна мандрівка «Епохи на рейках: історія залізниці в одному кліку» до Дня залізничника України,
- віртуальна екскурсія «Спадщина майстра та інновації в сучасному зварюванні».

Протягом 2024 року Центр здійснив організаційно-методичний супровід та провів заходи змагальницького характеру:

- обласний етап XIV Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка,
- обласний етап XXIV Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика,
- онлайн-конкурс «Математичні Пі-знання»,
- вікторина «Пізнай світ: математика, кулінарія, історія»,
- вікторина за напрямком «Зварювальні роботи»,
- конкурс на краще дослідницьке відео з хімії,
- конкурс на кращій інтерактивний плакат серед викладачів предмета «Фізична культура».

3.2.5 Організація професійної діяльності педагогічних працівників у складі робочих та творчих груп

Протягом 2024 року під керівництвом НМЦ ПТО у Донецькій області діяли обласні робочі та творчі групи:

- з розробки завдань до Інтернет вікторин для здобувачів освіти,
- з розробки посібника з предмета «Технологія приготування їжі з основами товарознавства» для підготовки кваліфікованих робітників з професії «Кухар»,
- з розробки орієнтовних освітніх програм з професій: «Слюсар з ремонту сільськогосподарських машин і устаткування», «Лицювальник-плиточник», «Штукатур»,
- з підготовки пропозицій до орієнтовних переліків обладнання для НПЦ за галузевим спрямуванням «Автомобільний транспорт»,
- з питань опрацювання проєктів професійних стандартів з професій: «Водій автотранспортних засобів», «Бібліотекар»,
- з питань опрацювання проєктів нових державних освітніх стандартів з професій: «Слюсар із складання металевих конструкцій», «Кухар закладу освіти»;

- з питань постійного наповнення контенту електронного ресурсу «Методичний портал напрямку підготовки «Будівництво і архітектура» сучасними методичними і дидактичними матеріалами (посилання: <https://nvg213.wixsite.com/my-site>).

Освітній ресурс створений за підтримки Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Донецькій області, є постійно діючим, відкритим та безкоштовним. На сторінках порталу педагоги діляться власним досвідом впровадження та використання на уроках професійної підготовки цифрових технологій навчання, вдосконалюють свої професійні компетентності та розвиток, які орієнтовані на виклики сьогодення. Матеріали, розміщені на сторінках ресурсу є авторськими, розроблені викладачами спеціальних дисциплін та майстрами виробничого навчання Донеччини за напрямком підготовки.

IV. Співпраця з організаціями, науковими та науково-методичними установами, об'єднаннями роботодавців

Головна мета співпраці полягає у забезпеченні можливостей обміну думками, інформацією, досвідом і засобами, а також співпраці в освітніх, наукових та технологічних зусиллях, що становлять взаємний інтерес, сприянні забезпеченню програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньо-професійних програм підготовки здобувачів П(ПТ)О.

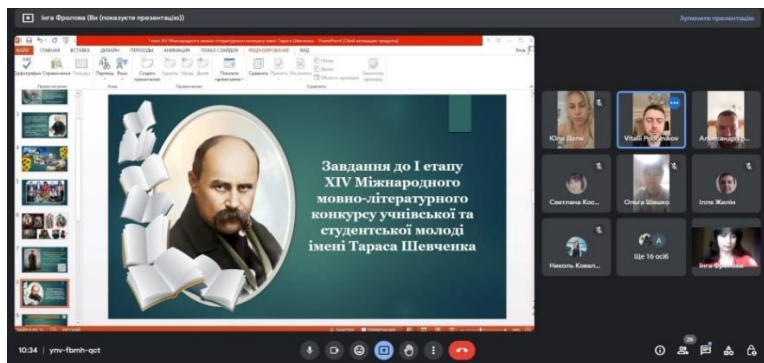
На запрошення організацій, установ та закладів-партнерів протягом 2024 року директор та методисти Центру взяли участь як спікери:

- у всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні питання забезпечення стійкості системи управління освітою в умовах воєнного стану», який організував Донецький ІІПО,
- у регіональному науково-методичному інтенсиві «Сучасна дидактика для розвитку професійних навичок кваліфікованих робітників: освітні тренди і вимоги ринку праці», який організував Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти (доповідь «Використання тренінгових технологій з метою підвищення цифрової компетентності. Цифровізація освітнього процесу в умовах дистанційного навчання» увійшла до Збірника матеріалів),
- у роботі V Всеукраїнської міжгалузевої науково-практичної онлайн-конференції «Національна наука і освіта в умовах війни РФ проти України та сучасних цивілізаційних викликів» в межах XV Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти – 2024» (доповідь «Сучасні вектори освітньої концепції: акселератори моральної стартап-освіти» увійшла до Збірника матеріалів конференції),

- у роботі IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Модернізація змісту професійної освіти в умовах євроінтеграції України – 2024» (тези «Стратегія інновацій у професійній освіті: методологічний та технологічний виміри» увійшли до Збірника матеріалів конференції),
- у роботі IV Міжнародної науково-практичної конференції «Імерсивні технології в освіті» (доповідь «Методичний інструментарій застосування імерсивних технологій в закладах професійної освіти» увійшла до Збірника матеріалів конференції),
- у роботі круглого столу «Цифрові освітні ресурси та візуалізація їх колекцій», який відбувся у Державній науково-педагогічній бібліотеці України імені В. О. Сухомлинського НАПН України (доповідь «Веб-сайт як інструментальне рішення для створення колекцій цифрових застосунків: з досвіду створення едьютейнмент платформи актуальних цифрових застосунків).

Протягом року методисти Центру:

- працювали у складі журі Всеукраїнського конкурсу на кращий електронний освітній матеріал або ресурс «Планета ІТ», який проводить Інституту професійної освіти НАПН України,
- долучились до проведення дослідження кар'єрних траєкторій випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти 2023 року, партнером якого є Директорат професійної освіти та Фонд міжнародної солідарності (Польща),
- в тісній співпраці із ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» та Донецьким обласним інститутом післядипломної освіти організували I-III етапи Міжнародних мовно-літературних конкурсів з української мови.

Протягом 2024 року НМЦ ПТО у Донецькій області співпрацював за відповідними напрямками роботи з:

- Донецькою обласною державною адміністрацією,
- Донецьким обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти,
- Білоцерківським інститутом неперервної професійної освіти ДЗВО «УМО» НАПН України,
- Інститутом професійної освіти Національної академії педагогічних наук України,
- Інститутом модернізації змісту освіти МОН України,
- Федерацією роботодавців України;
- Всеукраїнським рухом «Єдині» (проект психологічної та освітньої підтримки у переході на українську мову).

V. Реалізація проєктів Всеукраїнського та міжнародного рівня

Проєкт Європейського Союзу «За межі Європи з мікрокредитами» (ВЕМ)

Міжнародна співпраця в самих різних її формах і ступенях взаємодії відкриває нові перспективи для НМЦ ПТО і виступає своєрідним каталізатором процесів модернізації й реформування системи професійної освіти України та забезпечує її органічне входження в міжнародний освітній простір.

У 2023 році стартував проєкт Європейського Союзу «За межі Європи з мікрокредитами» (ВЕМ), розрахований на 2023 – 2025 роки. Проєкт об'єднує інститути, національні органи кваліфікацій, проміжні установи та провайдерів з восьми країн: Німеччина, Норвегія, Україна, Республіка Північна Македонія, Сербія, Чорногорія, Вірменія, Грузія. Всього 17 членів Консорціуму долучені до проєкту. Це широке партнерство уможлиблює акредитацію, документування та визнання МК відповідно до умов, що застосовуються в кожній країні. Таким чином, будується міст між професійною освітою і світом праці.

В робочу групу від України входять Національне агентство кваліфікацій, ДНЗ «Дніпрорудницький професійний ліцей», Рокитнянський професійний ліцей. НМЦ ПТО у Донецькій області виступає координатором групи. До повноважень Центру, в тому числі входить визначення стратегій і процедур для моніторингу прогресу проєкту, виявлення та управління ризиками, забезпечення управління якістю, а також сприяння ефективному документуванню, комунікації та звітності в рамках проєкту.

Проєкт спрямований на передачу досвіду ЄКВОТ у розробці мікрокредитів. Мета полягає в тому, щоб відобразити їх у країнах, що не є членами ЄС, та адаптувати їх до відповідних місцевих умов. За допомогою мікрокредитів (МК) розробляються актуальні для ринку праці кваліфікації, зміст яких впливає з потреб окремих секторів у країнах і впроваджується в консультаціях з регіональними компаніями. Розроблені МК будуть пов'язані з шаблонами Europass і включені до багатомовного «Банку навичок», який ведеться в Норвегії. Це дає розробленим МК європейську додану вартість і вони можуть бути передані іншим країнам або секторам.

МК розглядаються, як інноваційний інструмент, котрий сприяє швидкому та гнучкому навчанню працівників на робочих місцях. При цьому мікрокваліфікації не замінюють традиційних кваліфікацій, натомість вони їх доповнюють та слугують розвитку навчання впродовж життя.

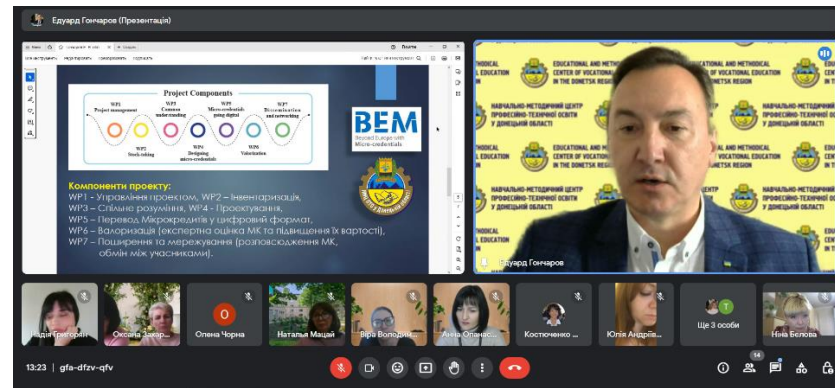
Протягом 2024 року була формована робоча група від Донецької області, до складу якої увійшли методисти НМЦ ПТО, педагоги ЗП(ПТ)О та представники підприємств-роботодавців, з якими підписані меморандуми про співпрацю та партнерство. Наступним кроком команди стала розробка 4 проєктів мікрокваліфікацій. Під час роботи використовувався формат опису МК, запропонований спеціалістами Національної агенції кваліфікацій, їх рекомендації щодо формулювання результатів навчання. Також, команда спиралася на досвід закордонних партнерів, який був презентований в онлайн форматі.

В результаті були створені проєкти МК «Приготування вареників з прісного тіста», «Виготовлення тентів для кемпінгу з матеріалу Ripstop», «Рідка керамічна теплоізоляція», «Утеплення фасадів із застосуванням мінеральної вати». Проєкти розроблялися у тісній співпраці із 4 ЗП(ПТ)О та підприємствами-партнерами. Співавторами МК стали педагогічні працівники, які здійснюють професійну підготовку за напрямками будівництво, легка промисловість та харчова промисловість. Ці короткі програми дуже актуальні в наш час і будуть мати попит на ринку освітніх послуг.

Створені МК на основі набору професійних компетентностей відповідають всім вимогам і являють собою базові навчальні модулі з бюджетом навчального часу від 120 до 150 годин. Вони можуть використовуватися і як самостійні одиниці з можливістю інтеграції в інше виробництво, так і бути частиною кваліфікацій.

Опис МК містить максимально конкретну назву, мету та завдання, цільові групи для навчання, трудові функції, результати навчання, критерії та процедури для формального визнання. На сьогодні МК перекладені англійською та завантажені на загальний робочий гугл диск.

А в рамках дорожньої карти проєкту в II півріччі 2024 року планується узгодження МК з компаніями-партнерами, а у 2025 – їх апробація на підприємствах.

Українсько-швейцарський проєкт «Публічно-приватне партнерство для поліпшення професійної освіти в Україні»

Проєкт впроваджується за фінансової підтримки Швейцарської агенції з розвитку та співробітництва, ТОВ “Геберіт Трейдинг”, ТОВ “Сіка Україна” та виконується Швейцарською фундацією технічного співробітництва з розвитку “Свісконтакт” за підтримки Міністерства освіти і науки України.

Реалізація проєкту «Публічно-приватне партнерство для поліпшення професійної освіти в Україні», є важливою ініціативою, спрямованою на покращення якості освіти в ЗП(ПТ)О. Участь методистів в організаційній зустрічі свідчить про прагнення до системного підходу в удосконаленні освітнього процесу, що неодмінно сприятиме впровадженню інноваційних підходів до навчання в закладах професійної освіти.

В 2024 році методисти НМЦ ПТО у Донецькій області долучились до організаційної зустрічі в рамках реалізації Програми поліпшення професійно-технічної освіти в Україні, яка діє відповідно до затвердженого на засіданні Наглядової ради Проєкту.

Команда Проєкту спільно з ГО «Українська асоціація маркетингу» підготували онлайн анкетування, яке запускається для того, щоб з’ясувати, як здобувачі освіти та педагогічні працівники ЗП(ПТ)О, а також роботодавці використовують електронні освітні матеріали у своїй діяльності. З метою координації діяльності та обговорення подальших кроків у здійсненні запланованих заходів було проведено інструктивну онлайн нараду з особами, відповідальними за організацію опитування ЗП(ПТ)О.

VI. Моніторингові дослідження

Якісна освіта розглядається сьогодні як один з індикаторів високої якості життя, інструмент соціальної злагоди й економічного зростання. Єдина можливість забезпечити реалізацію цього завдання – це отримання вичерпного знання про стан освіти. Одним з основних шляхів отримання такої інформації є організація та проведення моніторингових досліджень.

Аналіз стану навчальної, виховної та методичної роботи з метою підготовки пропозицій щодо їх вдосконалення – важливий напрямок роботи Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Донецькій області. Для цього щороку методистами Центру проводяться аналітичні дослідження за різними напрямками.

6.1 Система професійної (професійно-технічної) освіти Донецької області

Протягом 2024 року Донецька область постійно потерпала від ворожих ракетно-бомбових ударів та артилерійських обстрілів. В межах території області продовжуються активні бойові дії. Внаслідок цього, з метою організації навчання і праці для всіх учасників освітнього процесу в безпечних умовах, заклади професійної (професійно-технічної) освіти були переміщені в інші області України. Станом на кінець року основна частина ЗП(ПТ)О Донеччини завершила релокацію. Освітній процес в них відбувався в дистанційному та змішаному форматах.

Війна українського народу проти російських загарбників вплинула і на наявну систему професійної (професійно-технічної) освіти Донецької області. Раніше вона характеризувалася наявністю розгалуженої мережі ЗП(ПТ)О державної форми власності. До повномасштабного вторгнення російської федерації в регіоні функціонувало 32 заклади П(ПТ)О із загальним контингентом 9995 учнів. Ситуація змінилася після втрати контролю над частиною Донецької області. Кількість закладів П(ПТ)О Донецького регіону та здобувачів професійної освіти в них значно скоротилася.

Станом на 1 вересня 2024 року функціонують та здійснюють освітню діяльність 17 державних ЗП(ПТ)О із контингентом 3798 осіб. 2 навчальні центри при установах виконання покарань припинили свою роботу у 2022 році.

Регіональні методичні об'єднання (РМО) Донецької області	Кількість ЗП(ПТ)О			
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.
Краматорське РМО	8	8	8	8
Маріупольське РМО	10	3	2	0
Покровське РМО	10	10	10	6
Бахмутське РМО	4	4	4	3
РАЗОМ	32	25	24	17

6.2 Професійна підготовка здобувачів освіти з особливими освітніми потребами

З метою здійснення ефективного інформаційно-методичного супроводу навчання в інклюзивному середовищі та своєчасного надання консультативної допомоги педагогічним працівникам ЗП(ПТ)О області методистами кабінету виховної та інформаційної роботи проведений моніторинг наявності в ЗП(ПТ)О області здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, які навчаються в спеціальних групах.

На сьогодні в Донецькій області працює 4 (чотири) ЗП(ПТ)О, де навчаються учні з особливостями розумового розвитку за професіями: «Лицювальник; плиточник», «Штукатур», «Маляр», «Монтажник гіпсокартонних конструкцій». Професійне навчання тут розглядається як важливий засіб корекції, розвитку і формування особистості здобувачів освіти, підготовки їх до трудової діяльності в майбутньому.

№	ЗП(ПТ)О	Кількість навчальних груп				Кількість здобувачів освіти				Професія
		2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.	
1	Краматорське вище професійне торгово-кулінарне училище	4	5	6	3	35	45	65	35	Лицювальник; плиточник
		-	-	-	2	-	-	-	24	Лицювальник-плиточник; штукатур
2	Костянтинівське вище професійне училище	3	1	0	0	28	12	0	0	Маляр; штукатур
3	ДНЗ «Бахмутський центр професійно-технічної освіти»	3	2	1	2	27	17	10	21	Маляр
4	Слов'янський багатoproфільний регіональний центр	3	3	0	0	26	25	0	0	Живописець
5	Торецький професійний ліцей	4	2	3	4	38	21	36	44	Штукатур
6	Лиманське професійно-технічне училище	2	1	2	3	22	12	24	32	Штукатур. Монтажник гіпсокартонних конструкцій. Маляр.
7	ДНЗ «Бахмутський професійний аграрний ліцей»	2	1	0	0	21	10	0	0	Живописець

Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами навчаються в спеціальних групах, кількісний склад яких не перевищує 12 осіб, за спеціальними програмами (викладаються тільки предмети професійної підготовки).

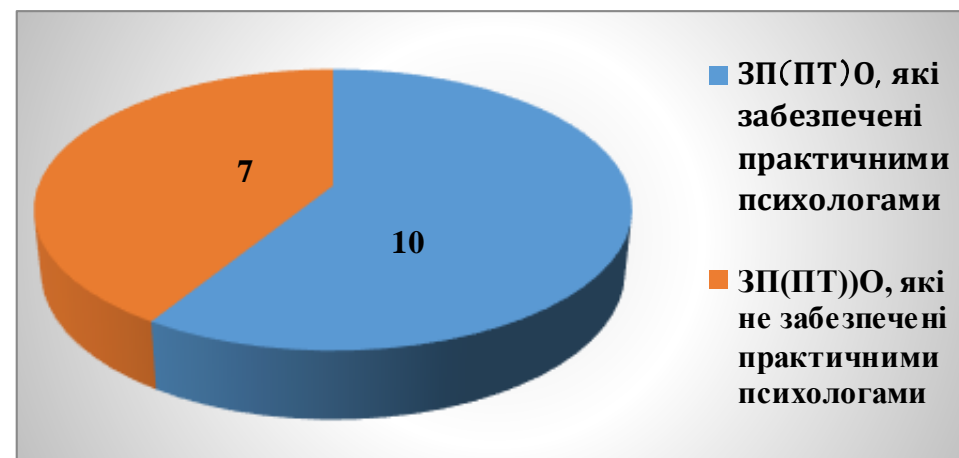
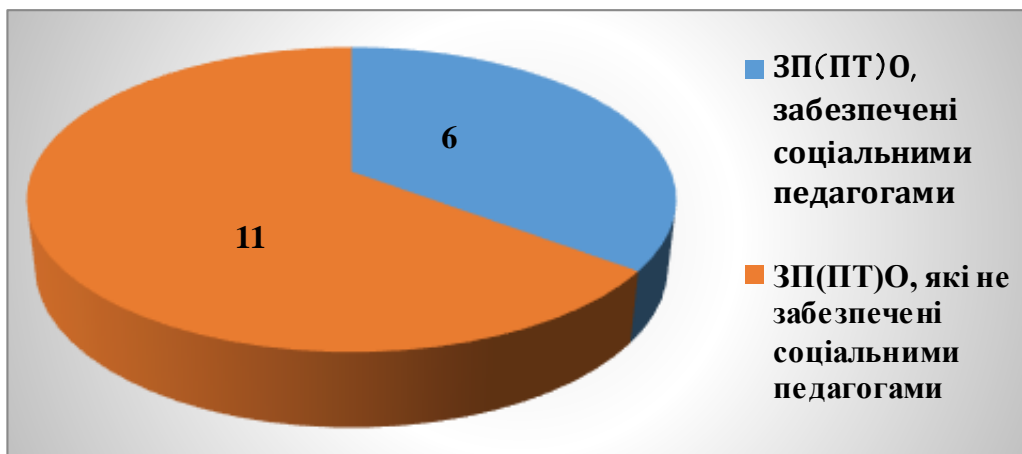
Згідно з статистикою значна частка здобувачів освіти з особливими освітніми потребами належить до пільгових категорій (є дітьми-сиротами/позбавленими батьківського піклування) або належать до вразливих груп учнівської молоді (з малозабезпечених або багатодітних сімей).

6.3 Забезпеченість ЗП(ПТ)О області спеціалістами соціально-психологічної служби

Психологічний та соціально-педагогічний супровід учасників освітнього процесу є важливою й актуальною складовою діяльності ЗП(ПТ)О Донецької області. Сьогодні, в умовах воєнного часу, значно зростає роль психологічної служби, адже і педагоги й здобувачі професійної освіти переживають складні часи випробування моральних сил. Тому одним із важливих пріоритетів в діяльності ЗП(ПТ)О наразі є забезпечення психологічної стійкості та збереження психологічного здоров'я всіх учасників освітнього процесу.

Відсоток забезпеченості ЗП(ПТ)О області

соціальними педагогами				практичними психологами			
2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
62 %	44 %	45,8 %	35,3 %	56 %	72 %	45,8 %	58,8 %

6.4 Стан кадрового забезпечення ЗП(ПТ)О

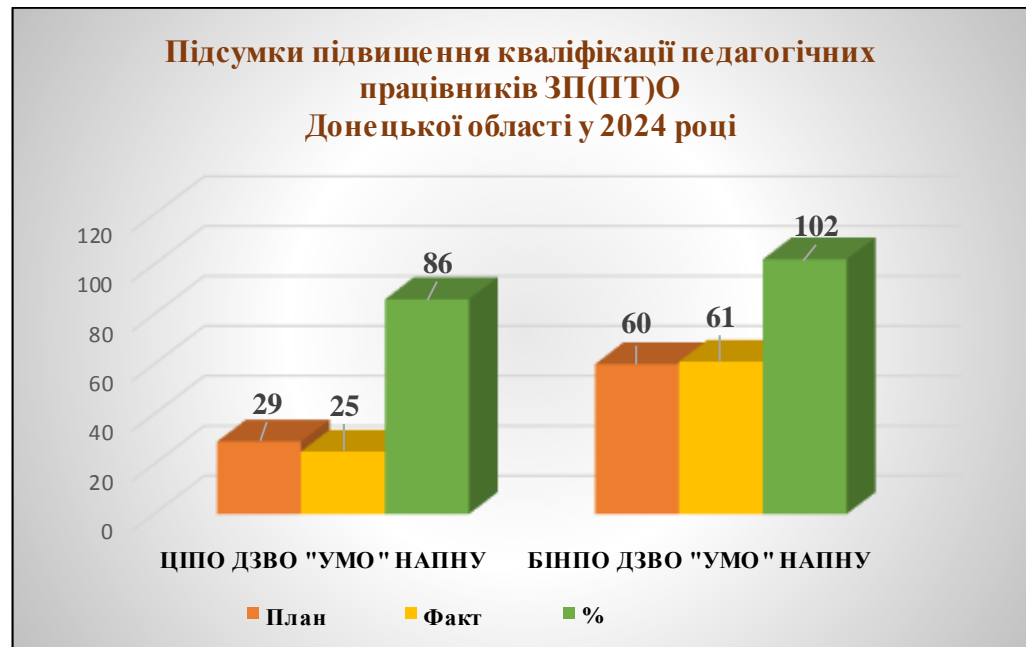
Робота педагогічних працівників в сучасних умовах призвела до підвищення вимог до кваліфікації та компетентності педагогів ЗП(ПТ)О. Виникла необхідність формування такої особистості, яка може виконувати свої посадові обов'язки в динамічних умовах сьогодення. Компетентний педагог повинен не тільки виконувати свої функціональні обов'язки, володіти сучасними інформаційними технологіями, а постійно підвищувати свій професійний рівень. Напрямки підготовки сучасного педагога тісно пов'язані з володінням відповідними педагогічними та технологічними процесами, вмінням працювати в нестандартному освітньому середовищі, самостійно приймати рішення в складних ситуаціях та неперервно підвищувати свій рівень кваліфікації. Педагогічний працівник, який має високий рівень майстерності, здатний підготувати дійсно кваліфікованого фахівця.

Наразі в ЗП(ПТ)О працюють 603 педагогічних працівника. Серед них:

- керівники (директори і заступники директора) – 46 осіб,
- старші майстри – 6 осіб,
- методисти – 13 осіб,
- викладачі загальноосвітньої підготовки – 162 осіб,
- викладачі професійно-теоретичної підготовки – 147 осіб,
- майстри виробничого навчання – 208 осіб,
- інші категорії – 21 осіб.

Моніторинг якісного складу педагогів закладів показав, що 37% мають кваліфікаційну категорію «спеціаліст вищої категорії», 35% мають кваліфікаційну категорію «спеціаліст першої категорії», 21% - кваліфікаційну категорію «спеціаліст другої категорії». Лише 7% педагогів мають кваліфікаційну категорію «спеціаліст». Педагогічні звання «старший викладач», «викладач-методист», «майстер виробничого навчання I або II категорії» мають 11% педагогічних працівників закладів П(ПТ)О області.

Проаналізувавши стан кадрового забезпечення ЗП(ПТ)О області, можна зробити висновок, що кількість педагогічних працівників продовжує поступово зменшуватися. Це пов'язано з військовими діями, які тривали у 2024 році в Донецькій області, зі складнощами організації освітнього процесу в умовах відсутності електрики, Інтернету, потужного комп'ютерного обладнання. Навчально-методичний центр докладає багато зусиль для подолання емоційного вигорання педагогів закладів П(ПТ)О області. Продовж року проводилися методичні заходи, які були спрямовані на підтримку та покращення як професійного, так і емоційного стану педагогів.

6.5 Вхідне діагностування якості навчальних досягнень учнів I курсів з мовної освіти

Українська мова

У 2024 році НМЦ ПТО у Донецькій області в змішаному форматі проведено вхідний етап моніторингу якості навчальних досягнень з української мови учнів I курсів. Для здійснення моніторингу викладачами української мови та літератури складені тестові завдання, які відповідають завданням зовнішнього незалежного оцінювання; вироблені критерії, які допомагають відстежувати мовну грамотність, мовленнєві здібності, репродуктивну, конструктивну, творчу, соціокультурну діяльність учнів у межах компетентностей.

Результат дослідження показав незначні розбіжності в балах у свідоцтві і балах, отриманих учнями I курсу за завдання вхідного контролю в закладі П(ПТ)О на 3 % нижчі, ніж випускні бали, отримані в школі з української мови та на 3,3 % з англійської мови. Це може бути свідченням того, що учні ще не адаптовані до середовища нового для них закладу, а також дії людського фактору – інколи викладачі користуються можливістю гнучкого оцінювання і, за певні досягнення учня, підвищують його оцінку. Висновки можна буде зробити на основі вихідного контролю навчальних досягнень учнів.

Оцінки за	Кількість учнів		Навчальні досягнення учнів (у балах)												% якості знань (достатній + високий рівень)
	За списком	писали	Початковий рівень			Середній рівень			Достатній рівень			Високий рівень			
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Вхідний моніторинг	436	402	-	3	14	232	76	54	31	17	9	-	-	-	13,07 %
Оцінка з української мови в свідоцтві за базову загальну середню освіту															
За 9 класів	436		-	3	11	202	89	61	42	19	8	1	-	-	16,05 %
Різниця	34				+3	+30	-13	-7	-11	-2	+1				3 %

Англійська мова:

Оцінки за	Кількість учнів		Навчальні досягнення учнів (у балах)												% якості знань (достатній + високий рівень)
	За списком	писали	Початковий рівень			Середній рівень			Достатній рівень			Високий рівень			
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Вхідний моніторинг	436	389	2	3	12	241	69	49	8	4	1				3,3 %
Оцінка з англійської мови в свідоцтві за базову загальну середню освіту															
За 9 класів	436		-	3	10	236	90	68	16	8	4	1	-	-	6,6 %
Різниця	47				+2	+5	-21	-19	-8	-4	-3	-1			3,3 %

Типові помилки: Учні вміють розпізнавати та читати лише окремі вивчені словосполучення, прості речення. Не всі учні розуміють повний зміст тексту. Учні не вміють писати повідомлення на задану тему. Велика кількість граматичних та орфографічних помилок.

Деякі учні розуміють прочитаний текст з повним розумінням змісту. Вміють написати коротке повідомлення, але наповнюваність змісту дуже стисла. Недостатньо розвинені навички з аудіювання і читання з вилученням інформації, плутають значення питальних слів, порушується порядок слів в реченні при побудові відповіді на питання. Недостатній рівень засвоєння форм дієслів у минулому часі.

На основі визначених прогалин у знаннях учнів викладачами ЗП(ПТ)О розробляються дидактичні матеріали, додаткові завдання з використанням сучасних засобів і застосунків інтернет-ресурсів. Надаються групові та індивідуальні консультації.

За підсумками результатів вхідного діагностування навчальних досягнень учнів з української та англійської мови в порівнянні з кількістю балів з даних предметів у свідоцтвах про базову загальну середню освіту визначили типові помилки, що характеризують рівень і якість навчальних досягнень учнів. Їх використано для коригування програми з повторенням тем, за якими учні найбільше припустилися помилок, над якими необхідно ще працювати. Корекційна робота буде проводитися протягом навчального терміну учнів.

Основні, найвагомші проблеми, які виникали при проведенні моніторингових досліджень – нестійкий інтернет зв'язок.

6.6 Впровадження е-журналів в ЗП(ПТ)О області

Однією з основних компонентів освітнього процесу – є облік успішності учнів. Враховуючи змішані (дистанційні) умови навчання, електронний журнал є зручною альтернативою традиційного паперового журналу теоретичного навчання. Система електронних журналів спрямована на забезпечення безперервної та ефективної взаємодії між чотирма групами учасників освітнього процесу – керівництво ЗП(ПТ)О, педагогічні працівники, здобувачі освіти та батьки. Ведення е-журналів значно спрощує діловодство, дозволяє педагогічним працівникам зручно в будь-який час та з будь-якого місця заповнювати такий журнал та зберігати інформацію, водночас захистивши її від доступу сторонніх осіб.

Процес впровадження електронних журналів в ЗП(ПТ)О Донецької області розпочався у 2022 році.

6.7 Видавнича діяльність професійної освіти Донеччини

Навчально-методична рада професійної освіти Донецької області при НМЦ ПТО у Донецькій області створена з метою координації науково-методичної та навчально-методичної роботи. Наказом директора НМЦ ПТО у Донецькій області затверджено Положення про Навчально-методичну раду, склад Навчально-методичної ради, порядок подання навчально методичних матеріалів на розгляд навчально-методичної ради, методичні рекомендації щодо оформлення навчально-методичних матеріалів, що подаються на розгляд НМР та План роботи Навчально-методичної ради на 2024 рік.

Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Донецькій області відстежує та супроводжує творчі методичні розробки педагогічних працівників ЗП(ПТ)О області. Після розгляду на засіданні Навчально-методичної ради професійної освіти Донецької області та затвердження їх Протоколом, методичні матеріали проходять апробацію за призначенням. Розповсюдження перспективного досвіду ведеться шляхом видання друкованих брошур та на електронних носіях тощо, розміщення на сайті НМЦ ПТО у Донецькій області, на шпальтах періодичних фахових і наукових видань.

Впродовж року Навчально-методичним центром професійно-технічної освіти у Донецькій області проведено 6 засідань Навчально-методичної ради професійної освіти Донецької області, на яких схвалено – 8 авторських методичних матеріалів, а саме: електронний методичний посібник – 2, методичний посібник – 1, методичний кейс «TechCarding» – 1, орієнтовні освітні програми – 3, збірник матеріалів Всеукраїнського практичного вебінару «Вдосконалення мовленнєвої компетентності педагогів ЗП(ПТ)О: сучасні виклики та їх подолання» – 1 .

6.8 Методична активність в системі професійної освіти Донеччини

Участь ЗП(ПТ)О області у масових методичних Інтернет заходах

№	ЗП(ПТ)О	Флешмоб, літературний вернісаж «Вечір Різдвяних Василів»	Челендж «Борітеся – поборете!» до Дня народження Т. Шевченка	Фестиваль «У колі братніх мов» до Міжнародного дня рідної мови»	Челендж учнівських робіт «А все-таки вона крутиться!»	Віртуальний челендж «Єдність через різноманіття!»	Віртуальний марафон «Здорова нація – гордість країни	Флешмоб «Перемагає той, хто пам'ятає»	Флешмоб «Від серця до серця: вітання захисникам України!»	Кулінарний челендж «Традиції в кожній страві»	Історичний хакатон «Автомобільні технології: минуле та майбутнє»	Флешмоб «Українська мова – генетичний код нації»	Віртуальна мандрівка «Елохи на рейках: історія залізниці»	Флешмоб «Хвала рукам, що пахнуть хлібом!»	Онлайн екскурсія «Інновації в сучасному зварюванні»	Онлайн екскурсія «Архітектурні шедеври крізь час»	Відео челендж «Моя професія – мого майбутнє!»	Віртуальна фотоконкурс «Світло волонтерства»
1	Краматорське ВПУ	+	+	+	10 робіт	3 роботи	+	+	+	7 робіт		+	----	----	+	----	+	+
2	Покровський ПЛ	+	+	+				+	+	----	----	+	----	----		----		
3	Селидівський ПЛ	+	+	+	4 роботи	+		+		----	----	+	----	+		----	+	
4	ДНЗ «Краматорське ВПГКУ»	+	+	+	4 роботи	2 роботи	+	+	+	9 робіт	+	+	----	----	+	+	+	3 роботи
5	ДПТНЗ «Краматорський ЦПТО»	+	+	+	5 робіт	2 роботи	+	+	+	2 роботи	----	+	----	----	+	----	+	5 робіт
6	ДНЗ «Бахмутський ЦПТО»	+	+	+			+	+	3 роботи	----	----	+	----	----	+		+	10 робіт
7	Слов'янський БЦПТО	+	+	+	+	+	+	+	+	+	---	+	+	----	+	+	+	2 роботи
8	Торецький ПЛ	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	----	----	+	2 роботи	+	
9	Білозерський ПГЛ		+	+	3 роботи			+	+	----	----	+	----	----	---		----	
10	ДНЗ «Мирноградський ПГЛ»	+	+	+	2 роботи		+	+	+	----	----	+	----	----	+	----	+	
11	ДНЗ «Костянтинівське ВПУ»	+	+	+	6 робіт		6 робіт		+	+	+	+	----	----	+	2 роботи	+	5 робіт
12	Лиманське ПТУ	+	+	+	+		+	+	+	---	---	+	+	----	----	+	----	5 робіт
13	ДНЗ «Краматорське ВПМУ»	+	+	+	6 робіт		+	+	+	----	+	+	----	----	+	----	+	
14	Курахівський ПЛ	+	+	+	+			+		----	----	+	----	----				
15	ДНЗ «Слов'янський ПАЛ»	+	+	+	+			+		---	+	+	----	+	----	----	+	
16	ДНЗ «Бахмутський ПАЛ»	+	+	+				+	+	----	----	+	----	+	----	----	----	
17	Олександрівський ПАЛ	+	+	+	+		+	+	+	----		+	----	+		----	+	3 роботи

«----» - не ведуть підготовку за цим напрямком

« + » - взяли участь

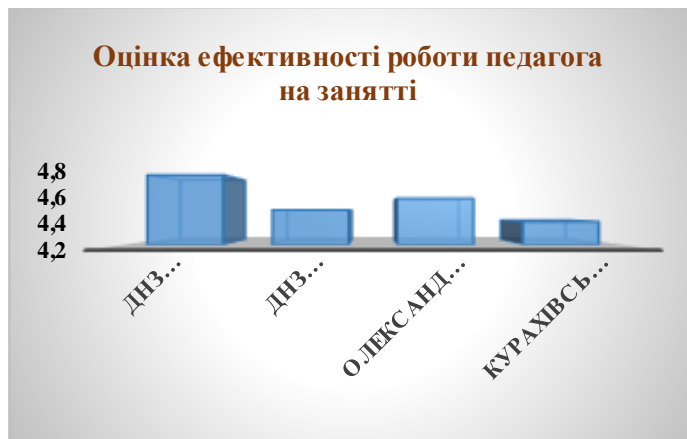
 - 100% методична активність

Участь у заходах змагальницького характеру

№	Назва ЗП(П)О	Вікторина за напрямком «Зварювальні роботи»	Конкурс «Математичні Пі-знання»	Вікторина «Пізнай світ: математика, кулінарія, історія»	Конкурс на краще дослідницьке відео з хімії	Конкурс на кращій інтерактивний плакат «Фізична культура»	Обласний етап XIV Міжнародного мовно-літ. конкурсу імені Т. Шевченка	Фінальний етап XIV Міжнародного мовно-літ. конкурсу імені Т. Шевченка	Обласний етап XXIV Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика	Фінальний етап XXIV Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика	V Всеукраїнський Відкритий марафон з української мови	IV Міжнародний фестиваль-конкурс «Змагаймося за нове життя» ім. Лесі Українки
1	Краматорське ВПУ	+	III місце	+			член журі		член журі		4 учасника	2 учасника
2	Покровський ПЛ	+	+	----	II місце		член журі		член журі			
3	Селидівський ПЛ	+	+	+			+		+	+		
4	ДНЗ «Краматорське ВПТКУ»	+	+	I місце	III місце	+	член журі	+	член журі	+	5 часників	
5	ДПТНЗ «Краматорський ЦПГО»	+	I місце	+	I місце, номінація		+		член журі	+	7 часників III місце	
6	ДНЗ «Бахмутський ЦПГО»	+	II місце	II місце					+		3 учасника	4 учасника
7	Слов'янський БРЦЮ	+	+	+	номінації		+		+		2 учасника	3 учасника
8	Торецький ПЛ	+	+	+	III місце	+	+	+			4 учасника	
9	Білозерський ПГЛ	----	+	----	номінації		+	+	член журі		1 учасник	
10	ДНЗ «Мирноградський ПГЛ»	+	+	III місце		+	+ член обл. журі				3 учасника	
11	ДНЗ «Костянтинівське ВПУ»	+	+	+		+	+		+			
12	Лиманське ПТУ	----	+	----			+					
13	ДНЗ «Краматорське ВПМУ»	+	III місце	+								
14	Курахівський ПЛ	+	+	----					+		2 учасника	
15	ДНЗ «Слов'янський ПАЛ»	+	+	----								
16	ДНЗ «Бахмутський ПАЛ»	----		----			+		+			
17	Олександрівський ПАЛ	+	II місце	----		+	+		+		3 учасника	Диплом III ступеня

«-----» - не ведуть підготовку за цим напрямком

В листопаді 2024 року методисти НМЦПТО у Донецькій області у складі групи спостерігачів здійснювали моніторинг освітньої діяльності чотирьох ЗП(ПТ)О області: ДНЗ «Костянтинівське вище професійне училище», Курахівський професійний ліцей, ДНЗ «Краматорське вище професійне металургійне училище», Олександрівський професійний аграрний ліцей. Деякі результати представлені на діаграмах.

VII. Фінансування

Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Донецькій області фінансується з Державного бюджету. Складання кошторису видатків Центру, обґрунтованість їх потреб планується згідно розрахунків по кожному КЄКВ. Кошторис складається із загального і спеціального фонду. На загальний фонд кошти надходять із Державного бюджету, а спеціальний фонд формується із власних надходжень, які плануються від отримання доходів за рахунок надання платних послуг установам та організаціям, а також благодійних внесків від фізичних і юридичних осіб.

Державне фінансування у 2024 році (загальний фонд) - **3683190,00 грн.**

Позабюджетні надходження у 2024 році (спеціальний фонд) - 0,00 грн.

Благодійні внески - **22700,00 грн.**

Оновлення матеріально-технічної бази Центру: у 2024 році не було

За рахунок державного бюджету здійснюються виплати заробітної плати та нарахувань на неї, розрахунки за комунальними послугами, видатками на відрядження та іншими послугами. Спеціальний фонд забезпечує функціонування установи в частині матеріально-технічного забезпечення.